Sayın
Hüdaverdi Talay
Kartaltepe Terakki Cad.Barbaros
Sokak No:104/2 BAKIRKÖY

15 AĞUSTOS 1968

YIL: 1 SAYI: 4

TEKSTİL

ONBEŞ GÜNDE BİR YAYINLANIR TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI ORGANIDIR

Sahibi : Rıza GÜVEN — Tekstil İşçileri sendikası adına—
Yazı İşleri Müdürü: Bahir ERSOY
ADRES: Cağaloğlu, Sıhhıye Apt. Kat 3 İstanbul Telefon 27 67 82
Dizgı: Meydan Gazetecilik ve Neşriyat Limited Şirketi
Baskı: TALAT MATBAASI

UYELERiMiZ HAKLARINI ALMAKTA KARARLIDIR ..!

Beyoğlu şubesi temsilcileri toplantısında ne pahasına olursa olsun fedakârlık yapmama kararı alındı

11 8 1968 Pazar günü Beyoğlu Şubesi Başkanı Kemal Abay, şubesine bağlı temsilcileri ile bir toplantı düzenlemiştir. Kasımpaşa'daki ÇİT-İKİ düğün salonunda sabahleyin yapılan toplantıyı Şube Başkanı Kemal Abay bir konuşmayla açmıştır. Kemal Abay, Şubesinin çalışmaları ve yakında yapılacak toplu iş sözleşmeleri ile ilgili açıklamada bulun-

BAŞYAZI
rıza güven

Her hareketin sonunda ekonomik ve sosyal yarar olmalıdır

Mısırlı Triko işçileri Sendikamızı ziyaret ettiler

Bomonti'de kurulu Mısırlı Triko Fabrikasında çalışan Sendikamız üyesi işçiler geçen hafta topluca sendikamızı ziyaret etmişlerdir. Bu ziyaretleri esnasında sendikalı işçiler Genel Başkanımız Rıza Güven'e bir buket ve bir de üzerinde «HÜRRİYET» yazılı tabak armağan etmişlerdir.

İşçilerin bu yakın ve sıcak ilgisine teşekkür eden Genel Başkan Güven onların dert-

Geçtiğimiz günler yurdumuz çeşitli toplum hareketlerine sahne oldu.

— Gençliğin üniversiteyi işgali ve boykot hareketleri,

— Derby işçilerinin istemedikleri bir sendikaya toplu sözleşme yetkisi verilmesine karşı kanunsuz, fakat haklı olarak yaptıkları işgal hareketi.

— Amerika 6. Filosunun İstanbul'u ziyareti sebebiyle ortaya çıkan gençlik hareketlerini bastırmak için toplum polisinin yaptığı anayasa dışı davranışlar ve dökülen kanlar,

— Konya'da komünizme karşı olduğunu iddia eden bir takım ne idiğü belirsiz kişilerin dini istismar ederek yaptıkları talan hareketi,

— İstanbul'da düzenlenen komünizmi tel'in mitingi ve daha bir çok olaylar.

Bu olaylar gösteriyor ki toplum bir bunalım içindedir. Bu bunalımdan yararlanan ya da yararlanmaya çalışanlar perde gerisinde bunalım içindekileri sömürmekte ve de yanlış hareketlere itmektedirler.

Üniversitedeki boykot ve işgalin nedenleri gençlik tarafından kamu oyunu etkilemiş ve haklılık kazandırmıştır.

Gençlik, bu hareketi ile tüm sorunlarını çözümliyememişse de üzerine eğilinmesi gerektiğini kamuoyuna vede ilgililere kabul ettirmiştir.

Derby işgalini yapan işçiler kanunsuz harekette bulunma damgası yemekle birlikte temelde haklı olduklarını yargıç önünde belgelemişlerdir.

6. Filonun İstanbul'u ziyareti sebebinin gençlik üzerinde yaptığı reaksiyon dolayısıyle meydana gelen olaylar hiç bir vatanseverin arzulamadığı bir biçimde gelişmiştir.

Gençlerin kaldıkları yurt binasına gece yarısı saldıran ve kan dökülmesine sebep olan toplum polisinin davranışı hiç bir zaman hoşgörülemez.

Bundan dolayı hükümet edenler de ağır şekilde suçlanmışlardır.

BU olayların komünist taktiği, gençliğin de komünist olduğuna inandırılarak Konya'da ör-

(Devamı 4 üncü Sayfada)

muş; bu sözleşmelerde işçilerin tüm isteklerinin yer alacağını, bununla ilgili her türlü mücadelenin yapılacağını söylemiş; Türkiye'de yozlaştırılan sendikacılığa değinerek, işçinin nasıl bir sömürü düzenine itildiği ve bu düzeni korumak için mutlu azınlığın hangi metodları izlediğini belirtmiştir.

Başkan Kemal Abay'dan sonra temsilciler söz almışlar, haklarını savunmak için her türlü mücadeleye hazır olduklarını, gereğinde Sendika'dan para yardımı dahi almadan günler ve aylarca grev yapabileceklerini ifade etmişler, türlü dertlerini ve dileklerini belirtmişlerdir.

Toplantıyı Genel Mer-

(Devamı 3 üncü Sayfada)

ve dileklerini dinlemiş önümüzdeki günlerde yapılacak o-

(Devamı 4 üncü Sayfada)

"Finfinidis işçileri" Teksifin kurbanı oldu

Kemerburgaz yolu üzerinde senelerdir çalıştırdığı işçilerin bir kısmını kanunsuz ve ücretlerini tam ödemeden çalıştırmaya alışmış Dimitri Finfinidis adlı bir Çadır ve Branda bezi dokuyan fabrika vardır.

Bu fabrikada çalışan işçiler Teksif sendikasının üyeleri idiler. Geçen dönem yapılan toplu iş sözleşmesi ile alınan hakların

(Devamı 3 üncü Sayfada)

Eyüp'te kurulu Has Örme Büküm Fabrikasını yerinde ziyaret eden Genel Başkan Rıza Güven işçilerin çeştili dilek ve sorunlarını dinlemiştir. Genel Başkan ayrıca işverenle de görüşerek yeni inşa edilen işyerindeki noksanlıkların bir an önce tamamlanması gerektiğini hatırlatmış ve işverence müsbet karşılanmıştır. 300'e yakın işçinin çalıştığı işyerinde işçiler yeni yapılacak sözleşmenin olumlu olması dileğinde bulunmuşlar ve Sendikanın vereceği kararı kuşkusuz ve tam olarak uygulayacaklarını açıklamışlardır.

TATLI SERT

abdullah sert

Partilerüstü Beyler

NİSAN 1968'de Türk—İş Konfederasyonu'nun yapılan genel kurul toplantısında partilerüstü sendikacılığın yürütülmesine, toplumcu bir yazarın kınanmasına karar verildi. Bu kınanmaya karşı çıkan, eğer böyle bir karar alınacaksa sağcı ve faşist olan bir yazarın da kınanmasının gerektiğini savunan bir sendikacı da kıyasıya dövüldü, **hastahanelik edildi.**

Türkiye'de siyasî olan ve fakat olmadığını ileri süren kişi ve kuruluşlarca yürütülmek istenilen yutturmacaya bu köşede kısaca değineceğiz.

NEDİR PARTİLERÜSTÜ SENDİKACILIK?

Partilerüstü sendikacılık sözü bir yutturmacadır ve «fabrikadan içeri siyaset sokmıyalım» sözünü eden Hükümetin başının görüşüne uygundur. Partilerüstü sendikacılık demek, halkın ekmeğine, geçimine göz dikmişlerle uğraşmamak; demokrasinin halkın idaresi olmayıp bir mutlu azınlığın düzen aracı olduğunu savunmak demektir. Bu düşüncede olanlar sürekli şekilde siyaseti halka iğrenç, bayağı bir şey olarak göstermişler ve ondan uzak kalınmasını telkine çalışmışlardır. Ama kendileri o iğrenç, bayağı şeyle uğraşmaktan ve de parsa toplamaktan geri kalmamışlardır.

Oysa ki demokrasinin varolduğu veya varolacağı

(Devamı 4 üncü Sayfada)

DOSTLARLA
demirtaş ceyhun

insan avı

Hükümet Başkanı ağzını açtı mı, maşallah mangalda kül bırakmıyor. Hani, Hukuk devleti, insan hakları, millî irade, özgürlükler gibi lâfları ardı ardına sıralayıveriyor. Ama öte yandan, bütün bu kavramları çiğneten, zorbaların sokaklarda kol gezmesine göz yuman da gene kendisi. Asayiş masayiş hak getire. Ne mal güvenliği var, ne can güvenliği. Konya olayları sırasında zorbaların saldırısına uğrayan bir tanığın mahkemede verdiği ifade doğrusu, insanın tüylerini diken diken edecek kadar korkunç. Diyor ki adam «Evimi ve canımı, konu komşu bir araya gelerek, ekmek bıçağı ile, balta ile, keser ile, tahra ile güç belâ koruyabildik.» Hani nerde kaldı hukuk devleti, insan hakları, can güvenliği, mal güvenliği. Bir yandan eşkiyalar doğuda yol kesiyorlar. Öte yandan şehirlerde yaşamak bir cesaret işi oldu. Elinde, karikatürlerdeki gibi ucu çivili lobutuyla zorbalar, şehirlerin sokaklarında etrafa duman attırıyorlar. Bir bakıyorsunuz gece yarısı meclis basıyorlar, lokâl basıyorlar, öğrenci yurdu basıyorlar, üniversite kapılarında tuzak kurup adam avlıyorlar. Ölenler, yaralananlar, gözü kör olanlar. Her sabah gazetelerde don gömlek yaralı resimleri sayfaları doldurup duruyor.

KİMDİR BU ZORBALAR?

Geçende bir dost anlatıyordu. Üniversitelerdeki boykot hareketi sırasında, yüksek rütbeli bir subay, öğrenci liderlerinden birini çağırmış ve demiş ki; «Dikkatli olun, bu sıralar sizlere belki bir şey yapmıyacaklar ama, olaylar bitip te beş on gün geçtikten sonra, hepinize komplolar hazırlanıyor. Sizleri teker teker yakalayıp, gözünüzü yıldıracaklar. Kiminizi tevkif edecekler, kiminizi ara sokaklarda dövecekler, kiminizi emniyet müdürlüğüne götürüp işkence yapacaklar. Benden haber vermesi.» Nitekim, söylenenler harfiyen başladı. Çocukların bir kısmı hâlâ içerde. Bir kısmı için tevkif müzakereleri kesilmiş, polis üniversite kapılarında nöbet tutuyor. Geçen gün üç çocuğu da gündüzleyin Beyoğlunda dövmüşler. Ham de [illegible]

Bir işyerini teşhir etme kararı alındı

Ötedenberi şikâyet konusu olan ve resmî makamlara başvurulduğu halde olumlu sonuç alınamayan Fener Boyahanesi işyeri geçen gün ziyaret edildi. Beyoğlu Şube Başkanı Kemal Abay'ın tavassutu ile yapılan ziyarete basın mensupları da götürüldü. Oradaki çalışma şartları bizzat ziyaretçilere gösterildi ve işçilerle konuşturuldu. Sendikamız bu işyerindeki iptidai ve kanun ve tüzüklere aykırı iş düzenini patron nezdinde olduğu kadar ilgili makamlar nezdinde de takip ettiği halde maalesef müsbet sonuç alamadı. Bundan dolayı da durum basın yolu ile kamu oyuna duyurulmağa karar verildi. Bundan böyle yasalara ve ilgili tüzüklere aykırı çalışma şartları olan işyerleri basın yolu ile halk oyuna tanıtılmağa ve basın denetimi sağlanılmağa çalışılacaktır.

Üyelerimiz haklarını almakta kararlıdır..!

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

kez'den Başkan Vekili Sabri Tığlı, Genel Sekreter Yu[illegible]

15 GÜNDE BİR
bahir ersoy

1963 nere, Bugün nere?

Hayat pahalılığı artışı devam ediyor. Dar gelirli vatandaşlar özellikle işçiler bu artışı endişe ve ıstırapla izliyor. Memleket iktisadî düzeninden sorumlular, piyasa hareketleri karşısında sessiz ve olaylardan habersiz kişilerin serin kanlılığına bürünmüşler. Çalışma Bakanı Avrupa seyahatinin rehavetinde. Orda gördüğü Türk işçilerine ne gibi hizmet yapılabileceğini düşünüyor mu bilmem? Ama üç beş tane İstanbul külhanbeyinin işçilerimizin huzurunu kaçırmasından şikâyetçi olduğunu basından öğrendik. Külhanbeylerinin alnında damga yok. İlgililer hiçkimseye sen külhanbeyisin sana çıkış vizesi veremeyiz diyemez. Kaldı ki orada yalnız Türk işçileri yok. İspanya, İtalya, Yunan ... v.s. milletlerin işçileri de var. Onların arasında külhanbeyin ötesinde kişilerin oldukları biliniyor. Ama o memleketin işçileri ile Türk işçilerinin çalışma mukavelelerindeki şartlar arasında ne gibi farklar var? Konuyu yerinde inceleyip Almanya ve emsali memleketlerde gerçek çalışkanlık ve iş ahlâkı örneği veren fedakâr işçilerimizi dinliyenler bunu kolaylıkla tesbit edebilirler. Buna göre bu konu hayatî önem taşıyan meseleleri kavrıyor. Bakanın bunlar üzerine eğilmesi ve gereğini yapmak için çaba göstermesi gerekir. Eğer bizim bildiklerimiz doğru ise bakanın bunları aydınlığa kavuşturacağı, (bizim bakımımızdan değil, ama memleketin döviz buhranı çektiği şu sıralarda gerçek döviz dayanağı [illegible]sa yani geçim ilişkilerini insanî ölçülerle düzene koyma çabasını geçmişten bu yana araya gelmişler. Bazı esaslar da bulmuşlardır. Halen bunlara uygun ve ustalıklı tatbik eden ülkelerde toplum bizde olduğu gibi birkaç aracının ve piyasa canbazının ıstırap çenberinde dönmüyor. Onlar daha özlü esaslar aramak ve bulduklarını uygulamak çabasındadırlar. Esasen iş hukuku ve sosyal siyaset bu çalışmalardan doğmuşlar ve çalışmalara yön vermişlerdir. Biz de millet olarak dünya çalışma düzeninin gelişiminden faydalanmış ve bir takım prensipleri kabul etmişizdir.

Hayat niçin pahalılanıyor? Bu sorunun cevabı konumuz değildir. Onu maliyecilerle hükümet edenler düşünsünler.

Ama ağırlaşan geçim şartlarının çalışanları asgari geçinme yeteneğinden mahrum etmemesi için elde bir mekânizma var!

Asgari ücretlerin tesbiti meselesi.

İşkolumuzda halen tatbik edilen asgari ücret (21.11.1963) te tesbit edilmiş. O zamanın şartlarına göre kuruşlandırılmıştır.

İstanbul için 16 yaşından büyükler için saatte (150), 16 yaşından küçükler için de (125) kuruştur.

1963 senesinden bu yana hayat en az % 35-40 pahalılanmıştır. Eğer sendikalar toplu sözleşme gücü ile üç beş kuruş zam almamış olsalar işçilerin hali [illegible]

... de nasıl, üç beş sivil giyinmiş zorba, çocuklara tek tek yaklaşmışlar, «kardeş bir dakka bakar mısın» diye onları ara sokaklara çekip üzerine yüklenmişler. Sen misin suyumu bulandıran. Vur gözüne. Suçu ne, belli değil. Zaten yakalayıp polise teslim edemiyorsun, çünkü gündüz gözü olduğu halde, ortalıkta bir tek polis yok, ayrıca yakalasan da seni döven kendisi, gene seni tutup, onu salıveriyor. Tıpkı, kadı hikâyesi gibi. Hani şey derler, anamı şapan kadı, derdimi kime anlatayım.

ÖLÜM DANSI

Geçen gün ben de kurban gidiyordum bu zorbalara. Pisi pisine dayak yiyecektim, yaralanacaktım, belki de ölecektim. Ölmek bir şey değil de, adamın ardından, «ne şehit oldu, ne gazi, pisi pisine gitti riyazi» derler. 6 Ağustos salı günü Belediye Meclisinin ilk toplantısı vardı. Bana da, çalıştığım yerden görev verdiler, «git dediler, Meclisin bu ilk oturumunu izle ve parti grup başkanlarını davet et. Kalktım kuzu kuzu gittim, tertiplerden habersiz. Dinleyici balkonuna çıktım. Ana bana günü. Kalabalığın arasına karıştım. N'oldu, nasıl odu, anlayamadım, aradan daha on onbeş dakika geçmemişti ki, beş on zorba, birden saldırdı üzerime. Nasıl saldırıyorlar. Kalabalığı yardılar, üzerime üzerime çullandılar. Aman yarabbi o ne korkunç andı. Napacağımı şaşırdım. Etrafta ne bir polis, ne bir zabıta memuru. Hani Belediye Sarayını zorbalar basıyor, en emniyetli yer olması gereken Hükümetin içinde adam dövüyorlar, meclisin toplanmasına mani oluyorlar, allah için bir yetkili çıkmıyor. Baktım vaziyet kötü, aç kurtlar gibi parçalayıverecekler, erkekliğin dedim onda dokuzu kaçmaktır, bir ufak çizikle, sıyrıldım aralarından, tabana kuvvet. Sesler geliyordu meclis salonundan. Küfürler, ana avrat sövmeler, hakaretler, adam dövmeler. Nedendi bunlar? Hani hukuk devleti vardı. Hani can güvenliği, mal güvenliği vardı. Başbakan ağzını açtı mı mangalda kül bırakmıyordu. Aslında zorbaların bu saldırısına hak vermemek elde değildi. Adamlar gerçekten haklı idi. Duyuyorduk, Belediye meclisine seçilebilmek için bir takım kişiler yüzbinlerce lira harcamışlardı. Tam seçilmişler. tezgâhlarını kurup, yağmaya oturacaklardı ki, Yüksek Seçim Kurulu diye bir yer, usul meselesinden bozuvermişti dümenlerini. Oysa hâlâ iktidardaydılar. İpler kendi ellerindeydi. Top atmış tüccar kızgınlığıyla artık

(Devamı 4. sayfada)

...nus Kara, mürettiş Hakkı Özbal ve sendika avukatı Abdullah Sert izlemişlerdir. Genel Başkan Vekili Sabri Tığlı ve Av. Abdullah Sert'in konuşmalarından sonra, ne istediğini bilen ve mücadeleye her bakımdan kararlı temsilcilerin katıldığı toplantı saat 13.30'da son bulmuştur.

Beyoğlu Şubesi'nin temsilciler toplantısı artık emekçinin nasıl olayları değerlendirme yeteneğine kavuştuğunu göstermesi Türkiye'deki yutturmaca düzenin kimlere neler sağladığını belgelemesi bakımından ilginç olmuştur. Bundan böyle de Tüzüğümüz gereğince bu gibi toplantılara devam edilecektir.

Mısırlı Triko işçileri

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

lan 3. dönem toplu iş sözleşmesi ile kendilerine daha iyi hak ve menfaatler teminine çalışılacağını belirtmiştir. Daha sonra da çeşitli sendikal konulara değinerek işçilerin birlik olmalarını, haklarını ancak bu birlik ve beraberlik içerisinde kaldıkları sürece daha garantili olarak alabileceklerini ifade etmiştir. Daha sonra işçiler «Hakları verilmezse ve sendikaya zorluk çıkartılmağa çalışılırsa Sendikamızdan tek kuruş almaksızın grev yapmağa hazır ve kararlı olduklarını» açıklamışlardır.

Toplantıda kısa bir konuşma yapan Beyoğlu Şubemiz Başkanı Kemal Abay da üyelerin bu anlayışlı ve bilinçli tutumlarına teşekkür etmiştir.

... olan işçilerimiz açısından) sabırsızlıkla beklenir. Ama tıpkı hayat pahalılığının eze eze gidişine seyirci kalan zihniyetin bu konuda da demogojik birkaç atağını görüp sonunun nasıl geleceğini sabırla beklemekten başka bir şey olacağına inanmak içimizden gelmiyor.

İşçilerin hayat pahalılığını karşılayacak ellerinde sihirli deynek yok. Ferdî tedbir olmak imkânları bahse konu olamaz. Böyle bir düşünce tarihi tekâmülü inkâra gider. Bütün dünya milletleri işçinin cemiyet, aile ve piya... ...dumandı. Kaldı ki bazı işverenler işçi ücretlerini asgari ücretin çizgisinde götürmek için her çareye başvuruyorlar.

Sendikalarımız asgari ücretin yeniden tesbit için hükümet edenleri devamlı ikaz etmişlerdir. Nitekim İstanbul'da işkolumuz için Haziran 1967'de yeni asgarî ücret tesbit olunmuş ve 16 yaşından büyükler için saatte (200), küçükler için ise (175) kuruş mahalli asgarî ücret komisyonunca kabul edilmişti. Ama işverenlerden yana olan zih...

(Devamı 4 üncü Sayfada)

Finfinidis

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

büyük bir kısmını vermeyen bu işyeri Teksif sendikasının iddialı yöneticileri ile uyuşarak işçileri uyutmak istemekte idi.

Bu işyerinde işçiler fazla mesai yaparlar, toplu sözleşmede sosyal hakları vardır amma ne mesai zam mı ne de sosyal hakların zerresini bile alamazlar.

Nihayet bıçak kemiğe dayandı ve işçilerin 40 kadarı bir avukat tutarak işyerini fazla mesai için dava ettiler. Akit sendika ise sus tu.

İşveren dava açmak için işçilere önderlik yapan sendikanın temsilcisinin de içinde bulunduğu 4 işçiyi işten çıkarınca bardak değil dolmuş olan kova taştı ve işçiler işi paydos ederek arkadaşlarının iş başı yapmasını istediler.

Akit Sendika Teksif ise hâlâ ortada yok zaten ola mazdı da çünkü yüzleri yok ki.

SENDİKADAN HABER

Eyüpte kurulu Mihael Çikvaşvili fabrikasında kar şı sendikanın bir miktar üyesi vardı. Üyeleri ile gereği şekilde ilgilenmediklerinden işçiler sendikamıza geçmeye başladılar. Telaşlanan şube yöneticileri sabah erken saatlerde fabrikanın önüne gelerek işçilerle konuşmak istediler. İşçiler iki senedir neredesiniz? Şimdi mi aklınız başınıza geldi diyerek yüz vermeyince çareyi beyanname dağıtmakta buldular.

Yedikulede kurulu malum Gabriyel Garriyel oğlu fabrikasında iş akitlerini fesh işvereni mahkemeye veren işçilerin yerine yeni işçi alınmakta tek şart ise Teksif sendikasına üye olmaktır. Durumu gören işçiler bir müddet sonra sen dikamıza gelerek üye olmaktadırlar.

İşçileri korkutarak sendikamıza gelmelerini önlemek amacı ile iveren temsilcilerden... işten çıkarmak için ihbar vermek sureti ile iş akdini fesh etmek istemiş bulunuyor. Talimatımız gereğince ihbarı imzalamıyan temsilcimizin işe tekrar iade edilmesi için sendika olarak gerekli işlem yapılmaktadır.

Karşı sendikanın Toplu iş sözleşmesini yaptığı işyerlerinden, Bozkurt Mensucat, Kabakları Mensucat, Gümüşsuyu Yün İplik Fabrikası, Dinarsu Dokuma Fabrikası ve Boyateks fabrikalarının Toplu sözleşmeleri 12 Ağustos 1918 tarihinde bitti. Sendikamıza üye olan bu işyerindeki işçilere Teksiften daha olumlu bir sözleşme yapacağımızı söylemiştik. Şimdi sözümüzü yerine getirmenin mücadelesini yapacağız ve mutlaka muvaffak olacağız.

Partilerüstü Beyler

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

ileri sürülen bir toplumda hiç bir kişi, grup, kuruluş ve giderek sınıf siyasetten uzak kalamaz. Siyaset, toplumun daha iyi yönetimi için örgütlenme ve siyasî gücü elde etmek için yapılan mücadelenin adıdır. İnsana yaraşır ücret, barınma, beslenme dinlenme, eğitim olanaklarına emekçi sınıfın kavuşabilmesi örgütlenebilmesine ve siyasî güce katkıda ve etkide bulunabilmesine bağlıdır. Bu da bu sonuçları kendine sağlatacak yasama, yürütme ve idari güçlere sahip çıkmasıyle olur. O halde emekçinin daha iyi ve daha mutlu günlere kavuşması örgütlenmesini ve siyasî güce sahip olmasını sağlayacak siyasette yer almasıyla mümkündür. Aksi halde kendinden görünenler çıkarları için isteristemez ona kazık atacaklardır; atmaktadırlar da. Nitekim bunu belgeleyecek gelişen olaylara bakınca haklılığımız ortaya çıkacaktır.

TÜRK—İŞ'İN OYUNLARI

Partilerüstü sendikacılık sloganıyla ortaya çıkan Türk—İş sorumluları ayrı-ayrı partilerin görüşüne ve üyeliğine sahiptirler. Bir çıkar ilişkisi içinde de korkunç çelişkilere düşmekten geri kalmamışlardır. Bir kongrede hakkınıza razı olun diye sanayi işçilerine nutuk atan Çalışma Bakanı'nın ardından Türk—İş Başkanı «işçiler millî gelirden paylarını alıyorlar» demiştir.

Bozuk düzenden temsil ettikeri kişilere rahat rahat pay dağıtan iktidarın yanıbaşında Türk—İş konfederasyonu hiç çekinmeden yer almış, grevlerin etralenmesine göz yummuş, Kauçuk—İş gibi sarı sendikalara bünyesinde yer vermiş, Amerikancı kaynaklardan beslenen eğitim uygulamaları yaptırmış, emekçinin biraz daha ezilmesine yollar hazırlamıştır. Bugün işçinin davası uzayıp giden duruşmalara bırakılmışsa, yeni mahkemeler kurulmasına, adaletin yolunda işleme sine Türk—İş konfederasyonu'nun ilgisiz kalmasından ileri gelmektedir. Bu konuda bitmez tükenmez örnek ler vermek mümkündür.

KİM İÇİN BU NUTUK?

Şimdi hal böyle iken ve bu bozuk düzen böyle sürüp giderken, Türk—İş'in genel sekreteri gerçekten ileri ve devrimci nutuk atabilmekte, ama iş eyleme gelince bürokrat ve çıkarcı sendikacılık atkoşturmaktadır. Biz Türk—İş Konfederasyonu'nun eylemini ve sözlerini bilmeseydik, Türk—İş Genel Sekreteri'nin sözlerini yüreğimizde duyar ve ...

ve tarım işçisi yarır aç çalıştırılmaktadır......»

Türk—İş'in genel sekreteri Bay Halil Tunç böyle diyor ve daha da eklemelerle Doğu'nun insanlarının feci dramını ortaya koyuyor. Bu drama Türkiye'nin diğer bölgelerinin de dramını ekleyerek yazı yazan bir toplumcu yazar Bay Halil Tunç'un da bulunduğu Türk—İş kongresinde kınanıyor ve bir sendikacı kıyasıya dövülüyor. Doğu'nun yıllardır hali bu olduğu halde, Bay Halil Tunç'un aklına yeni geliyor ve nutuk atıyor bir ilerici, devrimci kişi edasıyla. Bu çelişmenin ardında nelerin yattığı çok geçmeden gün ışığına kavuşacak, Türk—İş genel sekreterinin nelere ve kimlere yatırım yaptığı anlaşılacaktır.

BAKIN PARTİLİLERE

Nitekim Bay Halil Tunç'dan sonra başka bir sendikacı ve Türk—İş'li bu konuşmaya cevap vermekte gecikmedi, adı Hasan Türkay. Çimse—İş Sendikası'nın başkanı. Adalet Partisi Milletvekili, aynı partinin işçi komitesi başkanı, Türk—İş yönetim kurulu üyesi ve Türk—İş eski başkanvekili. Böylesine açık partili olan bu zat bay Halil Tunç'un konuşmasından sonra veryansın etti, nutuk attı, beyanat verdi. Ve Halil Tunç'un karşısında yer aldı, kınadı.

Başka bir sendikacı, Bay Vahap Güvenç, Türk—İş'li. Adalet partili. Son olarak Cumhurbaşkanı tarafından senatör atandı. Oysaki bay Vahap Güvenç hiç bir kanunî kongrede işçiyi temsilen görev almamıştı. Seçkin hizmeti de yoktu. Ama seçiliverdi. Perde arkasında çok şeyler oynanıyordu.

SONUÇ NE OLACAK?

Şimdi şu bir gerçek oluyor: Partilerüstü sendikacılık yutturmacadır, uyutmadır. İşçi kesiminin kişileri veryansın partilerle kucaklaşıp, kendi gelecekleri için yatırımlar yapsınlar... Sonra «fabrikadan içeri siyaset» sokulmasın. Yağma var, talan edin, halkın olması gereken demokrasiyi şahsî malınız haline sokmağa çalışın; fonlarla, bol maaş ve ödeneklerle, fiyakalı bürolar ve sekreterle yürütün yaşantınızı, sonra emekçiyi siyasete sokmamak için palavralar atın, uyutma metodları bulun.

İşte emekçi kardeşlerim, oynanan oyun bu Türkiye'de. Çoğunluk sendikacının, çoğunluk siyasetçinin yüzüne gülüp, nutuk atıp yutturmak istediği bu. Türkiye'de devlet hiç bir kişinin ve de zümrenin değildir.

BAŞYAZI

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

gütlendirilen cahil toplumun yarattığı olaylar tamamen gayesinden uzaklaşmış karşı olduklarını iddia ettikleri hareketi yapmalarına sebep olmuştur. Kitapçıların, gazinoların yakılıp yağma edilmesi öğretmen dernekleri siyasî parti gibi demokrasinin vazgeçilmez müesseselerini basmaları, faşizmin ta kendisidir.

Din elden gidiyor teranesiyle dinine bağlı cahil insanları kendi özgürlük ve çıkarlarına karşı örgütlendirerek olaylar yaratanlar toplumun ızdıraplarını çok iyi bilenlerdir. Çünkü onlar toplumun bu ızdırabı ve bunalımından her zaman böyle yararlanarak haramzadeliklerini devam ettirmişlerdir.

Böylesine fakir ve bunalım içindeki bir toplum'un sömürülmesi için idare tavizkâr davranmamalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti laik sosyal ve demokrat bir devlettir.

Herkes dinde bağımsızdır. O halde din elden gidiyor diye mitingler düzenlenmesi Anayasa'ya aykırıdır.

Türkiye Cumhuriyeti uyruğundaki her vatandaş her bakımdan eşittir. Ulusu sömürenler arasında museviler, katolikler, protestanlar olabileceği gibi müslümanlar da vardır. O halde karşı konulması gereken ayrı dine bağlı olanlar değil, eylemleri olmalıdır.

Dini ayrı olmakla beraber vatandaşlık görevini her manada yerine getiren bir kimse ulusumuz için yararlı olduğu gibi müslüman olduğu halde vatandaşlık görevlerini yapmaktan kaçan da zararlı kimsedir.

Bunların ayırt edilmesi ve ulusa zararlı olanlara din ayırımı yapmadan karşı çıkılması gerekir. Her hareketin sonunda ekonomik ve sosyal yarar olmalıdır. Ekonomik ve sosyal yarar bulunmayan her hareket ulusumuz için tehlikeli ve zararlı olur.

Rıza GÜVEN

şiir şiir şiir

... yüreğimizde duyar ve alkışlardık.

«......... Doğu'da yılların değiştiremediği korkunç tablo budur. Ve bu tablo karşısında irkilmeden, tehlike çanlarına kulak tıkayarak oturmak, özel kâra bağlanacak garanti oranında kalkınma beklemek, vaadlerle yaşayıp, vaadlerle ölmek de aynı derecede korkunçtur.

Bu bölgede her 100 aileden 37'si topraksızdır. Her 100 köyden 32'si ana yoldan kilometrelerce uzaktır. Üniversiteye giriş sınavlarında en düşük başarı gösteren 21 liseden 14'ü bu bölgede. Doğu'da 9217 kişiye 1 doktor düşer, 11.000 kişi için sadece bir hemşire vardır; su yoktur, elektrik azdır. Barınma şartları fecidir. Gelir dağılımı son derece adaletsizdir, topraksız köylü

Ama Türkiye'de devlet uygulamada kişilerin, bir mutlu azınlığın olmuştur. O mutlu azınlık mutluluğunu emekçileri, geniş halk kitlesini siyasetten uzak tutarak ve ipleri elinde bulundurarak sağlamıştır. Ve de bu yutturmacanın böylesine sürüp gitmesini istemektedir... Bu sürüp gitmeyecektir. Bay Halil Tunç Doğu'yu yeni hatırlasa, bay Hasan Türkay palavra sıksa ve seçimsiz işçi lideri olan Bay Vahap Güvenç Senatör atansa bile. Türk—İş Konfederasyonu da partilerüstü sendikacılık palavrasını yaymak için savaşsa bile.

Emekçi, devlet yönetimine el atmanın ekmeğini savunmak olduğunu artık biliyor ve de bilerek el atacaktır da. Ya, partilerüstü beyler, takke düştü keliniz gözüktü artık...

Av. Abdullah SERT

GÜNDELİKÇİ

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

Yanarcasına uyandın, korkuyla sımsıcak gün üzre,
Geciktin mi, yok.
Güneşin ışığı varmış varmamış
Evler değil, damlar değil, soluk değil,
Gökyüzü bile ışımamış daha,
Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz
Yaşama göz.
Gittiğin işyeri üç kişilik,
On kişilik, yirmi kişilik, uzun.
Gittiğin.
Birin üçe, birin ona, birin bine dağılışı,
Gittiğin işyeri, çalışa çalışa, yüzbin kişilik
Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz
Yaşama göz.
Uyumamış gibisin ta masallardan beri,
Çapak çapak.
Gözden de, yaşamaktan da büyüktür ekmekler,
Kör olmuş gibisin,
Karanlıkta karanlıkta, boş.
Ama kalkacaksın ak üzre uyku göz.
Yaşama göz.

DOSTLARLA
demir taş ceyhun
insan avı

(Baştarafı 3 üncü Sayfada)

saldırıyorlardı sağa sola. Kıçı tabancalı zorbalar, korkusuz terör kuruyorlardı Hükümetin içinde bile.

Ne denir? Paçayı güç kurtardık. Ama şunu söyleyeyim ki, bir ders daha aldım. Artık biliyorum can ve mal güvenliğimin, ödediğim vergilerle kurulmuş emniyet kuvvetleri tarafından korunmadığını. Kendi emniyetimi kendim korumak durumundayım.

Sümerbank'ı sevemez olduk

(Baştarafı 3. sayfada)

keseceğiz» der. Benzeri konuda kaybettikleri davaları hatırlatırsınız. «Zararı yok o davasını kazandı aldı. Bu da dava etsin» cevabını verir. Bunu söylerken içi titrer mi bilinmez. Halbuki bu fabrikalar eskiden böyle değildi.

Biz devlet sektörünü severdik.

Ama Sümerbankın fabrikalarından birinde bir müdür var. Parti lideridir sanki mübarek. Hem bir vekilin arkadaşı, hem fabrika müdürü, elinden gelse işçi sendikasını babasının mülkü gibi idare edecek, Sendika yöneticilerinin tuttuğu parti mensuplarından olması için savaşır. Fabrikada çalışanları partilerine göre sınırlandırır. Fırsat bulursa tuttuğu partiye mensup olmıyanlardan arkadaşları arasında siv rilmiş kimseleri başka fabrikaya sürdürür.

Evet biz SÜMERBANKI sevemez olduk.

Bugün özel sektörü istismarda çok geride bırakan Sümerbank'ı sevemez olduk. Özel Sektör bize ondan daha sıcak geliyor. Çünkü biz onu tanıyoruz. Elbette şahsî düşünecek. Ama Sümerbank öyle değil.

Şimdilik bu kadar.

Ahmet SOYER

1963 nere, Bugün nere?

(Baştarafı 2 inci Sayfada)

niyet harekete geçmiş. 12.8.1967'de yürürlüğe giren 931 sayılı iş kanununa konan muvakkat bir madde ile kesinleşmemiş bütün asgari ücretleri yok etmiştir. Sayın Çalışma Bakanı ve mesai arkadaşları İstanbul Tekstil işçilerini 1963 ün şartına mahkûm eden kanunla iftihar etsinler.

Asgari ücretle çalışanların ıstırabını duymıyan, çalışanları hayata bağlayan bağlantılariyle düşünemeyen ne kadar şövalye görünüşlü olursa olsun toplum hayrına iş yapamaz. Bir dalı 6 ayda kaldırır bu vesile ile çalışır görünür.

1963 nere... Bugün nere... O gün yaşamak ne idi. Bu gün ne?

İşçiler bunu biliyor.

Bahir ERSOY

Fener Boyahanesinde işçiler canlarından bezdi

Korkunç bir işyeri örneği

Yazan : KANI Şengül

Çıkan asit dumanlarıdır, emekçinin ciğerine dolar

Benim gözüm korktu ya, o koşullar altında yıllarca ömürlerini törpüleyen emekçiler ne yapar? O her türlü insanlık dışı, çağ dışı çalışma şartları altında ekmeğe tutsak emekçiler ne yapar?

Sendikamızın Beyoğlu Şube Başkanı Kemal Abay geçen gün bizi bir yerlere götürdü. «Bakın da görün» dedi, «Şu emekçilerin yaşantısını görün.» Şişli'nin arka taraflarına indik. Oralar hep işyerleri, fabrikalar, atölyeler vb. Kapısında «Fener Boyahanesi» yazılı yerden içeri giriyoruz. İçeri değil de yerin dibine doğru.. Ben onaltı basamak saydım işyeri denilen «ambara» inerken... Geniş bir yer. Bereket bir de dar değil.. Ortalarda birkaç büyük büyük kazanlar var. Kazanların içinde naylon ve pamuklular, çevrelerinde ellerinde koca koca sopaları ile emekçiler. Bu sopalar dövüşmek için de-

sırtı, yarı hep ıpıslak. Sıcak su içinde hamam gibi, pis, kirli bir yerlerde yaşama borçlarını ödemeğe çalışıyorlar. Yaşamak değil bu çünkü. Yaratılmışlığın borcu. Ya kendi canınıza kıyacaksınız, ya da böylesi kepazelikler içinde yaşantılarınızı sürdüreceksiniz. Ya da, ya da tutup uyanacaksınız. Evet uyanacaksınız. Patronların gözlerini döndürecek kadar uyanacaksınız..

Boyahane'nin patronu da öyle dedi: «Yahu, dedi,» bu işçiler yıllarca çalıştılar. Aralarında otuz

«Ne olacak?» diye soruyoruz, «haliniz ne olacak sizin?» Sesleri çıkmıyor gene. Sessizlik perçinlemiş dünyalarını. Ama küskün, ama kızgın oldukları hallerinden belli. Sordukça daha bir sımsıkı sarılıyorlar ellerindeki sopalara. Daha bir sımsıkı ve hırsla daldırıyorlar tahta teknenin içine. Bir pandomim gibi. Ama sonradan kopacak bir pandomim gibi!

Birkaç kez ilgili yerlere başvurulmuş. Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği İstanbul Grup

MEKİK

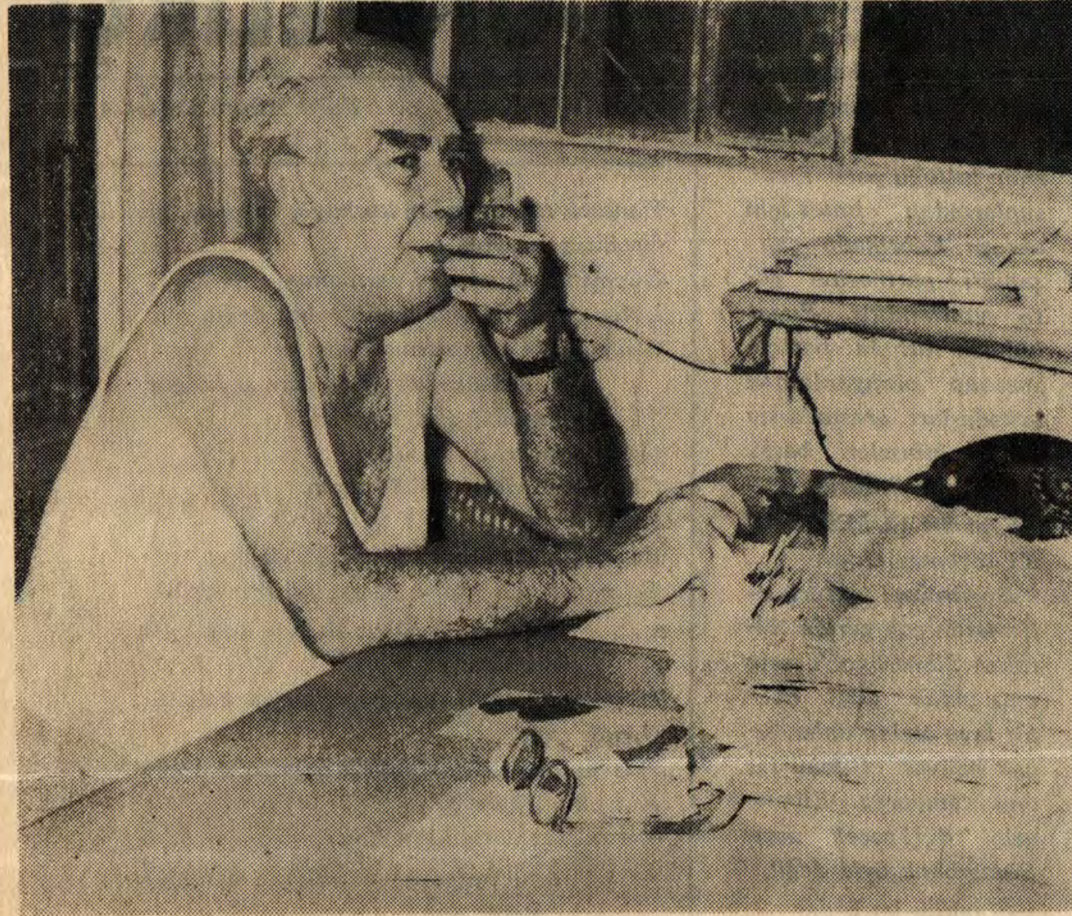
a. soyer

Sümerbank'ı sevemez olduk

Devlet sektörünü savunuruz.. Memleketin ekonomik yapısında mühim yeri vardır. Bu sektördeki işletmelerin hizmeti muhtelif cephelidir. Özel sektör onu kıskanır. Elinden gelse devlet sektöründeki işletmelerin kolunu kanadını budar. Ona hayat hakkı tanımaz. Ama devlet sektörü olmasa idi kendisi bugünkü inkişafa kavuşamazmış düşünmez. Eğer özelciler biraz ince eleyip sık dokusa devlet sektörüne minnet ve şükran borçlu olduklarını kabullenirlerdi. Zira her şeyden evvel eğitim ocağıdır. Bugün işkolumuzdaki Özel Sektöre ait işletmelerin elemanları genellikle Sümerbanktan yetişmişlerdir. Sümerbank fabrika kurduğu şehirlerimizde vatandaşlarımızı sanata adapte etmiştir.. Önce mesleksiz işe başlayanların sivrilip sorumluluk mevkilerine geldiklerine şahidiz. Halen özel sektöre ait işletmelerin kilit noktalarını bu elemanlar işgal ediyorlar.

İşte soyunma yeri

18. yüzyıldan kalma patron. işyerinin modern olduğunu ve yılda yalnızca on iki bin lira kazandığını iddia ediyor.

ğıl, kazandaki kumaşları karıştırmak içindir! Yaşlıca bir emekçiye yaklaştık. Ona herkesin sorduğu soruları tekrarladık. Brüt 18 lira yevmiye. Kondusun da beş küçük ve kendisi da hil yedi can.. 12 yıldanberi hep kazan karıştırmakla meşgul, elindeki iri, uzun sopasıyla... Günde 9,5 saat ter döküyor. Konuşurken sırtıma ıslaklıklar değdi. Meraklandım. Başımı yukarı tavana kaldırınca ne görsem beğenirsiniz? Tavan gök olmuş sanki Yağmur yağıyor. İşçilerin yıl önce birlikte çalıştığımız olanlar da var. O günlerden beri hiçbirinin tek bir sesi çıkmadı.. Nedense şu son iki yıldan bu yana hallerinden şikâyet etmeğe başladılar. Garip değil mi?» Evet işçilerin uyanışı o içine girilmesi imkânsız tavandan suların şakır şakır aktığı pis, gayrisıhhî çalışma şartlarından şikâyet etmeleri garipseniyor. Bu patronlar ne de katı yürekli.. Ne de acımasız. Kendi çıkarlarına dokunan kıpırdanışları hep garipsiyorlar. Hiç böyle şeyler işlerine gelmiyor.

O kazana benzer tahta teknenin içindeki kumaşları durmadn karıştıran, üstü başı pesperişan, sırılsıklam emekçiye yaklaşıyoruz. Bir başka dünyaların insanı sanki karşımızda duran. Bir başka, ilişiğimizin olmadığı bize yabancı bir dünyanın insanı sanki... Canı gırtlağına gelmiş... Dokunsanız elindeki sopa havaya kalkacak gayri ihtiyarî.. Bıkmış tüm yaşamalardan. Bıkılmayacak bir yaşamu değilki zaten, içinde bulunduğu. Her akşam, her gün, her tanrının günü değişmiyor ki hayatın dekoru.. Değişse bıkar mı insan? Bıkıyorlar mı kendilerini Boğaz sefaları için de yaşamanın akıntısına bırakmış insanlar? Bıkıyorlar mı sömürücü komis yoncular?? Başkanlığına.. Ama ilgilenen yok ki.. İlgilenen olsa burayı bir dakika açık tutturmazlar, «İşçilerin Sağlığını Koruma ve İş Emniyeti Nizamnamesi»ne göre... Kapatırlar burayı.. Ama neden kapatmazlar? Neden patrona gerekli ted birleri aldırmazlar? Bunu bilene aşkolsun.. Kapattırmadıkları, kimbilir belki de işçilerin açıkta kalmasını istememelerindendir.

Öyle ya bizim ilgililer işçileri çok fazla severler! Onları çok fazla sevdikleri için de ölüm tehlikesi için de bile olsa ekmek paralarına karşı çıkmazlar! İşçilerin ekmekleri ile oynamazlar!. Zaten patron da pek fazla birşey kazanmıyormuş. Adamın eline geçen yıllık kâr 12.000 lira imiş. Öyle dedi, günahı boynuna. Yani bunu dinleyenler arasında şu bildiğiniz kargalardan da olsa kahkahalarla gülerlerdi. Patron ayda 1000 lira için bunca zahmete katlanıyormuş. Yani işçiler patron için değil de ptron işçi için çalışıyor anlaşılan.. İnananlar beri gelsin...

Biz gördüklerimizi elimizden geldiğince dile getirmeye çalışalım. Mesele ye el konulur da bu yaşarken ölüme terkedilmiş insanlar insanca çalışma olanaklarına kavuşturulursa ne âlâ.. Kavuşturulmazsa ne olur şimdiden bilinmez.. Eğer bunlar olmasa idi özel sektör eleman buhranı çekecek dolayısı ile bugünkü gelişmeye imkân bulamıyacaktı. Diğer taraftan resmî sektör, vatandaşı, özel sektörün istismarına karşı koruyucu vasfındadır. Eğer onun malları normal ölçülerle vatandaşın ihtiyacına sunulmamış olsa inanıyorum ki bir takım elbise ateş pahasına çıkardı.

Evet biz Sümerbankı seviyorduk. Onun kanunlara saygısı bizi ilgilendiriyor. Eskiden özel sektöre kanunu anlatmak mesele idi. Sümerbank her konuda olduğu gibi bunda da örnekti. Ama şimdi Sümerbankta tırtıllar türedi. Bunlar zaman zaman görünmüşlerdi. Bu gün çok baskınlar. Bir fabrikasına bakarsınız. İşçinin zammı kesilir. A man nasıl olur? dersiniz. Aldırmaz kesintiye devam eder. Mahkemeye verirseniz. Devlet müessesesi mahkemeyi kaybeder. Aynı hareketin tekrarında başka bir işçiyi rencide etmemesi gerekir Müdürü ile konuşursunuz. Doğrudur der. Fakat bir gün sonra başka bir işçiden şikâyet alırsınız. Yine zam kesilmesi. İdareciye sorarsanız. «keseriz

(Devamı 4 üncü Sayfada)